

04.11.2015

לכבוד

מחלקת חקירת שוטרים
רח' הרטום 8, הר חוצבים
ירושלים
בפקס: 02-6467794

שלום רב,

בהול ביותר!

הנדון: הריגתו של מועתאז אחמד עוויסאת משכונת ג'בל אל-מוכבר על ידי שוטרים

בעקבות אירוע הריגתו של הקטיין מועתאז אחמד עוויסאת ת.ז. 332792605 על ידי שוטרים ביום 17.10.2015 בהתנחלות ארמון הנציב בירושלים ובשם אביו של המנוח עוויסאת, אנו, עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואלדמיר - פונים אליכם כדלקמן:

1. בבוקר יום שבת 17.10.15 ניגש מועתאז לבית ספרו. מאוחר יותר, בשעות אחר הצהריים, משלא חזר מועתאז לביתו, החלו בני משפחתו לחפש אחריו. לאחר מכן, נודע לבני המשפחה מדיווחים שונים של כלי התקשורת כי בנם נורה למוות על ידי שוטרים וזאת מבלי לדעת מהן נסיבות המקרה, ומאיזה מרחק בוצע הירי, ומכמה כלי נשק בוצע הירי.

2. על-פי הדיווחים של המשטרה, שמוכחשים על ידי בני משפחתו של המנוח, הוא נהרג משהתבקש להזדהות על ידי שני שוטרים, הציג תעודת זהות ומיד לאחר מכן שלף סכין וניסה לדקור את השוטרים. אחד השוטרים השתמש בכוח פיזי ובעט במנוח כדי להרחיקו. המנוח נפל על הרצפה, המשיך לאחוז בסכין בידו, קם ושב וניסה לדקור את אחד משני השוטרים ובשלב זה נורה על ידי השוטרים.

3. אין חולק כי נסיבות המוות אינן ידועות למשפחה, לא ידוע להם אם יש או היו במקום מצלמות אשר תיעדו את האירוע, אך חלק מעבודתה של מח"ש הינו לחקור את האירוע ולבדוק אם היו מצלמות שתיעדו את האירוע.

4. ויודגש, כי במקרה דנן עמדו בפני השוטרים אפשרויות רבות אחרות אשר הדין מחייב אותם לנקוט בהן, ושכל שוטר סביר אמור למלא אחריהן באותן נסיבות ואשר היו חוסכות את תוצאותיו המצערות, בלשון המעטה, של המקרה דנן. באם חפצו השוטרים לעצור את המנוח ולערך עליו חיפוש בשל חשש שהתעורר בקרבם, יכלו הם, למשל, לנקוט באמצעים חלופיים

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

כמו אזהרה מפני ירי או ירי באוויר. יודגש שוב כי בשום אופן לא היה מקום לשימוש בכוח קטלני כפי שנעשה בפועל.

בעניין הדין המחייב בבוא איש ביטחון להשתמש בכח ממית ראו :

ע"פ 486/88 – סמ"ר דוד אנקונינה נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד מד (2), 353.

5. כעולה מטענות הוריו של המנוח, עולה חשש כבד כי השוטרים פעלו באופן מנוגד לפקודת המטה הארצי לעניין השימוש בכלי ירייה שמספרה 06.02.14. סעיף 1(ג) לפקודה אומר כי :

"השימוש בכלי ירייה לצורך מילוי תפקיד ייעשה כמוצא אחרון, במידת הזהירות הראויה, ורק בנסיבות שקיים בהן יחס הגיוני בין מידת הסכנה העולה מהשימוש בנשק לבין התוצאה שאותה מבקשים למנוע – הכל בהתאם למפורט בפקודה".

6. התנהגותם המתוארת לעיל של אנשי המשטרה כללה מספר רב של עבירות פליליות ומשמעותיות, בין היתר, הריגה (עבירה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, השתל"ז – 1977) (להלן חוק העונשין גרימת מוות ברשלנות (סעי' 304 לחוק העונשין, שימוש לרעה בכח המשטרה (עבירה לפי סעי' 280 לחוק העונשין), הפרת אמונים והפרת חובה חקוקה (עבירה לפי סעי' 284-285 לחוק העונשין), חבלה חמורה (עבירה סעי' 333-335 לחוק העונשין) הפעלת כלי ירייה שלא במידה הנדרשת ובניגוד לפקודת המשטרה (סעי' 13 לתוספת השנייה מפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א – 1971 אי הושטת עזרה והצלה (עבירה לפי סעיף 1) ו- 4 לחוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח – 1998).

7. נסיבותיו הטרגיות של אירוע הריגתו של המנוח עוויסאת לעיל לא מותירות ספק כי השימוש בכח ממית כלפי תושבי מזרח ירושלים הערבים, הפך לנורמה התנהגותית אופיינית לאנשי הביטחון ודבר שבשגרה, בניגוד לכל ההוראות הנוגעות לנוהל הפתיחה באש ולחובת אנשי הביטחון לשמור על שלומם של כלל התושבים.

8. העלמת עין ממקרה כגון דא, אי עריכת חקירה מקיפה ואינטנסיבית, והימנעות מהעמדת האחראים לדין, תעודד שוטרים אחרים לנהוג כלפי אזרחים ותושבים בכלל, והאזרחים והתושבים הערבים בפרט, באלימות מיותרת ותגרום להישנותם של אירועים שבהם מתנכלים אנשי המשטרה לאזרחים תוך ניצול לרעה ושלא כדין של הכח אשר ניתן להם, ולגרימת תוצאות טרגיות בעלות נזק בלתי הפיך.

יפים לכאן דבריו של כב' השופט מלץ באומרו :

"כל עוד הם זוכרים וערים לכך שהסמכות והמרות שהוענקו להם, רק לצרכי ביצוע התפקיד ניתנו ואסור שיעשה בהם שימוש לרעה. עליהם לשנן זאת לעצמם השכם והערב, דווקא משום שמלאכתם מחייבת לעיתים קרובות נוקשות ואפילו שימוש בכח. המעבר "כח סביר" לאלימות מיותרת, הוא מהיר ומפתה וחלילה להם לעבור את הגבול. עליהם לדעת ולהבין כי אם יעברו את הגבול ואם ישתמשו לרעה בסמכויות שנתנו להם ובעיקר אם ינהגו באלימות מיותרת, לא יעניקו להם בתי המשפט אהדה, וימצו עמם את הדין".

ע"פ 64/86 מאיר אשש נ' מדינת ישראל, תק-על 86 (2), 952, 954.

ראו גם :

9. תלונה זו מחייבת את התערבותכם לפי סעיף 49ט לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 לאור העובדה כי מתעורר חשד ששוטר או שוטרים יחדיו ביצעו עבירה פלילית שהביאה למותו של אדם.

10. יצויין, כי פניה קודמת למשטרה לערוך ניתוח פתולוגי לבירור סיבות מותו של המנוח נדחתה על ידי המשטרה. פניה לבית משפט בעניין נדחתה אף היא. התנגדותה של המשטרה לנתיחת הגופה מעלה חשד רציני לביצוע עבירות מתוך ניגוד עניינים מובהק. הניסיון להימנע מנתיחת גופה במקרה דנן על אף שמדובר במוות לא טבעי מעורר חשד רציני שהמשטרה מבקשת לפגוע בראיות ולשבש את החקירה מראש ובכלל זה פגיעה בממצאים עובדתיים חיוניים ביותר. לכן, ולאור ההתנהלות זו מתקיים צורך מיידי בפתיחת החקירה.

11. על יסוד כל האמור לעיל אבקשכם להורות באופן מיידי על פתיחת חקירה פלילית והשעיית כל השוטרים המעורבים בתקרית הנ"ל עד פרסום ממצאי החקירה ו/או סיום כל הליך משפטי אחר שיינקט כנגד אותם שוטרים. בין היתר, הנכם מתבקשים לפעול באופן מיידי לנתיחת גופת המנוח לפני טמינתה, וזאת בנוכחות רופא מטעם המשפחה. כמו כן אבקשכם לעדכננו יחד עם בני משפחתו של המנוח בכל הנעשה בתיק זה לרבות פירוט אודות הליכי החקירה והממצאים הסופיים לה.

בכבוד רב,

מוחמד מחמוד, עו"ד

אראם מחאמיד, עו"ד

העתקים:

היועמ"ש למשטרה בפקס : 02-6467001
מפכ"ל המשטרה בפקס : 02-5428118